

Jaarverslag 2018

De activiteiten van de Koepel Adviesraden Sociaal Domein worden mede mogelijk gemaakt door het Ministerie van VWS

Koepel Adviesraden Sociaal Domein

Postbus 169, 3500 AD Utrecht | T 06-23 41 40 48 | secretariaat@koepeladviesradensociaaldomein.nl
KvK nummer 24432298 | Bank NL83RABO0104172681 | www.koepeladviesradensociaaldomein.nl

Inhoudsopgave:

Inleiding	4
De activiteiten en de resultaten in 2018	7
1. Programmalijn: Binden en verbinden	7
Ledenbijeenkomsten	8
ALV's	8
Hannie van Leeuwenlezing	9
Forum	9
Overige Community	10
Optimalisatie bestaande middelen	10
Nieuwsflitsen	10
Discussie LinkedIn	10
Twitter	11
Kennisproducten	11
De AdviesWijzer	11
2. Programmalijn: Versterken participatie en burgerschap	13
Servicecentrum en vraagbaak	13
Blogs	14
Polls	14
Positie en profilering Koepel ASD	14
Kennis en signalen delen met landelijke partijen	15
Wensen en behoeftes leden m.b.t. trainingen en bijeenkomsten in 2019	15
Project Ervaringsdeskundigheid	15
3. Programmalijn: Regievoeren op vernieuwing	16
Ladekast 4.0	16
Raadplegen en zeggenschap	17
Inspiratiebijeenkomsten i.s.m. Movisie	17
Publicatie "Partners in participatie"	17
Eindresultaat project Geweld in afhankelijkheidsrelaties	17
Kletspot	18
Gemeenteraadsverkiezingen 2018	18
Belangenbehartiging	18
4. Interne organisatie	19
De leden	19
Financiële administratie en accountant	20
Ledenadministratie	20
Bestuur	20
Uitbreiding bestuur	21
Bureau	21
Bestuursvergaderingen	22
Vervallen subsidie vanaf 2020	22

5. Overige en ontwikkelagenda	23
Signaalgroep leden	23
Externe contacten	23
Samenwerking partners	23
Samenwerking met ZB Nederland - project vernieuwing burgerparticipatie	24
Project Vilans "Burgers beter in beeld"	24
Ontwikkeling transformatie sociaal domein	24
6. Ambassadeurs in de regio	25
7. Signaleren-informereren: fysieke ontmoeting leden en voorzitters	26
Informatiebijeenkomsten "introductie op Werk en Inkomen" i.s.m. Stimulansz	26
Thema bijeenkomst VN-Verdrag "wat kun je er mee" Regio Noord	26
8. Rol en positie Adviesraden Sociaal Domein	27
Inspiratiebijeenkomsten i.s.m. Movisie	27
Training voor leden van Adviesraden	27
Training op maat	27
9. Zomaar een aantal bedankjes in 2018	28

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2018. Dit is het inhoudelijk verantwoordingsdocument vanuit het bestuur naar de adviesraden die lid zijn van onze vereniging. Dit document dient tevens als bespreekdocument voor het Ministerie van VWS, de medefinancier van onze organisatie. Met dit jaarverslag geven wij u een beeld van de uitgevoerde activiteiten en gerealiseerde doelen in 2018.

De belangrijkste highlights zetten wij op een rij.

Highlights Koepel Adviesraden Sociaal Domein 2018

- 14 **AdviesWijzers** uitgebracht.
- Rapport en video's **Borging Ervaringsdeskundigheid** in adviesraden gepubliceerd en breed verspreid.
- Eindresultaat project **Geweld in Afhankelijkheidsrelaties** gepubliceerd met striptekening en breed verspreid.
- Gemeenteraadsverkiezingen 2018: aandachtspunten voor vóór en ná de verkiezingen en [inventarisatie wensen coalitieakkoord](#) onder leden.
- In eigen beheer "**Kletsputten**" ontwikkeld: een hulpmiddel om een goed gesprek op gang te brengen binnen een raad, tussen de raad en de gemeente en tussen raden onderling.
- 250 deelnemers aan de bijeenkomst "**Adviesraden sociaal domein; luis, aanjager of vormgever**" georganiseerd door het Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken, Movisie, Koepel ASD en ErOpAf.
- 90 deelnemers aan eigen **inspiratie dag** in Utrecht op 25 mei, gecombineerd met de eerste **ALV 2018** (60 deelnemers)
- Ca. 70 deelnemers aan de 3 inspiratiebijeenkomsten "**Rol en positie adviesraden in tijden van transformatie**" i.s.m. Movisie, in Utrecht, Noordwolde en Eindhoven.
- 60 deelnemers aan **3 trainingen 'Introductietraining voor nieuwe adviesraadsleden'** (Apeldoorn, Dordrecht en Sittard)
- 11 adviesraden maakten gebruik van onze **training op maat**
- 681 aanmeldingen voor het **online forum**
- Er zijn **twee ambassadeurs** voor het forum gestart.
- **1100 leden** binnen onze [LinkedIn groep](#)

- Informatiebijeenkomsten i.s.m. met MIND met als thema “**dromen over wonen**, wat kan het VN-Verdrag betekenen?” in Assen en Eindhoven.
- 95 deelnemers aan de 4 informatiebijeenkomsten “**Introductie op werk en inkomen**” i.s.m. Stimulansz in Arnhem, Eindhoven, Amsterdam en Noordwolde.
- 55 deelnemers aan de **ALV** op 9 november
- 100 deelnemers aan **de Hannie van Leeuwenlezing 2018** op 9 november
- **Hannie van [Leeuwenlezing](#)** door **Janny Bakker-Klein** (voorzitter RvB Movisie)
- Forum uitgebreid tot **online ontmoetingsplaats** met plek voor sparringpartners, regionaal contactpersonen en ambtelijk secretarissen.
- Werving **regionaal contactpersonen**. Onze ‘oren en ogen’ in de regio voor het ophalen van signalen, stimuleren van ontmoeting en delen van kennis.
- **3 nieuwe bestuursleden**
- **De [wensen](#)** van onze leden t.a.v. thema’s 2019

Ook in 2018 hebben wij ons als bestuur en bureau ingezet om adviesraden optimaal te ondersteunen. Het cliënt- inwonerperspectief en daarmee de leefwereld van mensen was daarbij altijd leidend.

Op 1 augustus 2018 overleed Hannie van Leeuwen op 92 jarige leeftijd. Hannie was vanaf de oprichting nauw betrokken bij de Koepel. Dat kreeg vooral vorm in onze jaarlijkse Hannie van Leeuwenlezing. Bij deze lezingen reageerde zij altijd kritisch, maar ook vol goede moed op de sprekers en het beleid van de Rijksoverheid.

We kijken vol waardering terug op de bijdragen die Hannie van Leeuwen heeft geleverd aan onze Koepel.

Bijna al onze leden konden zich vinden in de contributieverhoging die we mede op aandringen van het ministerie van VWS hebben doorgevoerd in 2018.

Wij zijn onze leden dankbaar voor het in ons gestelde vertrouwen door in te stemmen met deze verhoging van de contributie.

Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 kwamen er logischerwijs nieuwe gemeenteraden en nieuwe wethouders. Dat vroeg weer veel van onze leden. Opnieuw moest er geïnvesteerd worden in de relatie met de nieuwe wethouders en raden. Dat heeft geleid tot nieuwe, maar ook nu weer vruchtbare manieren van samenwerking.

Niet te veel, niet te vaak allerlei soorten van informatie. Dat kregen we in 2018 te horen van onze leden. Soms konden zij door de bomen het bos niet meer zien. We hebben kritisch gekeken naar onze informatie stromen. Die zijn zo aangepast, zodat onze leden alleen die informatie ontvangen die in directe zin relevant en toepasbaar is.

Het bestuur van de Koepel heeft grote waardering voor de enorme inzet, betrokkenheid en deskundigheid van alle vrijwilligers die actief zijn binnen de adviesraden.

Het bestuur dankt een ieder voor de inzet, de loyaliteit en het vertrouwen.

Namens het gehele bureau en bestuur,

Bert Holman

*Voorzitter bestuur van de Vereniging Koepel Adviesraden Sociaal Domein
Leiden, april 2019*

De activiteiten en de resultaten in 2018

In het eenjarig activiteitenplan 2018 hebben wij per programmalijn de activiteiten genoemd. Het bureau van de Koepel heeft deze activiteiten uitgevoerd voor haar leden onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. In de overzichten zijn de gerealiseerde resultaten per programmalijn voor het jaar 2018 opgenomen.

1. Programmalijn: Binden en verbinden

De leden van de Koepel vinden het van groot belang dat de vereniging de leden faciliteert in het verbinden en het ontmoeten van andere leden. Hiervoor worden regelmatig bijeenkomsten in het land georganiseerd.

Activiteit	Doel	2018 resultaat
Binden en verbinden van georganiseerde inwoners op lokaal niveau		
Faciliteren fysieke ontmoeting leden	<ul style="list-style-type: none"> • 4 ledenbijeenkomsten • 3 ALV's • 1 Hannie van Leeuwenlezing • Bijwonen regionale overleggen/activiteiten en voorzitters-overleggen 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is 1 ledenbijeenkomst geweest in Eindhoven. • Er zijn 3 ALV's geweest (25 mei, 13 juni en 9 november 2018) in Utrecht • Er is 1 HvL geweest op 9 november 2018 in Utrecht • Leden van het bestuur hebben 12 bijeenkomsten/voorzitters-overleggen van adviesraden in hun regio bijgewoond
Digitale infrastructuur versterken en kennis-materiaal/deskundigheids-bevordering	<ul style="list-style-type: none"> • Digitaal platform Bouw en aanjagen/plaatsen items en reacties/begeleiden/optimaliseren etc. • LinkedIn en social media 125 berichten, 1200 leden per jaar • Twitter • 12 nieuwsbrieven • 24 nieuwsflitsen • AdviesWijzers • Kennismateriaal • Onderhoud website 	<ul style="list-style-type: none"> • Forum – een online ontmoetingsplaats gecreëerd – werving 2 sparringpartners en 10 regionale contactpersonen. Optimalisatie van bestaande middelen. 681 forumleden en 150 items geplaatst (uitgebreide beschrijving onder) • Ca. 180 berichten op LinkedIn • Ca. 300 Tweets (717 volgers) • 12 nieuwsbrieven • 53 nieuwsflitsen • 14 AdviesWijzers • Updates van bestaande kennisproducten en nieuwe informatie/thema's. • Doorlopend onderhoud en content

Ledenbijeenkomsten in 2018

Voor de 4 geplande bijeenkomsten in september 2018 in: Amsterdam-Arnhem-Assen-Eindhoven waren onvoldoende aanmeldingen. Om die reden zijn 3 bijeenkomsten geannuleerd. Samen met MIND planden we de themabijeenkomsten "Dromen over Wonen, wat kan het VN-Verdrag betekenen?", voorafgaand aan de ledenraadplegingen. Alleen de ledenbijeenkomst in Eindhoven kon doorgaan. De bijeenkomsten van MIND vonden doorgang in Assen en Eindhoven.

Door het vervallen van 3 ledenbijeenkomsten is er veelvuldiger telefonisch contact geweest met leden, bezoeken bestuursleden en directeur activiteiten in de regio en hebben wij de wensen en behoeften m.b.t. thema's voor 2019 bij leden geïnventariseerd. Zie [infographic](#).

De volgende punten komen in contacten met leden aan de orde:

- Tussen leden onderling is er grote diversiteit in het functioneren van de adviesraad;
- Er bestaan grote verschillen als het gaat om de relatie met de gemeente(raad);
- Er bestaat een grote diversiteit wanneer het gaat om de wijze van adviseren;
- Alle deelnemers zien de noodzaak van het actief raadplegen van hun netwerk; cliënten en belangengroepen. Tegelijkertijd is het bereiken van de achterban een lastig punt;
- Er vindt verjonging plaats binnen de adviesraden; onder meer door maatschappelijk, sociaal actieve inwoners te benaderen voor het adviesraadswerk;
- Hoe werf je nieuwe adviesraadsleden?;
- Het is zinvol om beleid al 'aan de voorkant' te beïnvloeden, omdat daar veel effect te behalen is. Anticiperen blijkt effectiever dan reageren;
- Lokale en regionale samenwerking: Hoe trekken we als adviesraden regionaal samen op? Hoe geven we dit tegelijkertijd als lokale adviesraden vorm en inhoud? Wat werkt? Waar liggen de grenzen aan regionale samenwerking?;
- Adviesraden geven aan dat ze behoefte hebben om ervaringen, inzichten en kennis te delen in de eigen provincie.

Algemene Ledenvergaderingen

De Koepel organiseert traditioneel 2 ALV's per jaar. In de voorjaars ALV stellen de leden de jaarstukken zoals het inhoudelijk jaarverslag en de jaarrekening van het voorgaande jaar vast. Leden hebben in 2017 aangegeven dat zij vooral prijs stellen op het elkaar ontmoeten. Voorafgaand aan de ALV op 25 mei 2018, organiseerden wij daarom een compleet inspiratieprogramma voor adviesraden en andere geïnteresseerden in het Bartholomeus Gasthuis in Utrecht. Een dagprogramma waarbij we adviesraden wilden inspireren, bedanken voor hun inzet en vooral ook met elkaar in contact brengen. Het programma bestond uit 2 workshops en 2 inspiratiesessies. 1. Bereik je achterban; 2. Deep Democracy; 3: Ontwikkelingen Jeugdhulpverlening; 4. Best Practice van de Adviesraad Delft. Daarnaast was er een interactieve lunch en een informatietafel. Het middagprogramma bestond uit de ALV met aansluitend de gelegenheid om na te praten tijdens een hapje en een drankje. De terugblik en presentaties vindt u hier [online](#).

Er is een extra ALV gehouden op 13 juni 2018 i.v.m. een voorgestelde wijziging van de statuten m.b.t. het aantal bestuursleden.

De ALV op 9 november 2018 werd voorafgaand aan de Hannie van Leeuwenlezing gehouden. Tijdens deze ALV werden het jaarplan en de begroting 2019 gepresenteerd. Ook het standpunt van VWS m.b.t. de subsidiestop na 2019 werd aan de leden meegedeeld. De voorzitter roept de leden op om mee te denken en ideeën etc. m.b.t. toekomstige financiering van de Koepel te delen. Er treden 3 nieuwe bestuursleden aan en 2 bestuursleden treden af.

Hannie van Leeuwenlezing

De zevende Hannie van Leeuwenlezing "Anders denken" werd op 9 november 2018 verzorgd door Janny Bakker-Klein, voorzitter Raad van Bestuur van Movisie.

Deze traditionele Hannie van Leeuwenlezing vond dit jaar helaas plaats zonder de aanwezigheid van de altijd gedreven, strijdbare en kordate Hannie zelf. Op 1 augustus 2018 overleed Hannie op 92 jarige leeftijd. Aan het begin van de lezing werd stil gestaan bij haar overlijden. Ook tijdens de lezing van Janny Bakker werd Hannie regelmatig gememoreerd.

De bijeenkomst vond plaats in het Bartholomeus Gasthuis in Utrecht. Na de lezing ontstonden er interessante discussies en gesprekken binnen het panel, maar zeker ook met de bijna 100 deelnemers in de zaal. Jelle Kuiper verzorgde ter afsluiting een interactieve, komische lezing. Na afloop van het programma konden adviesraden elkaar ontmoeten en kennis en ervaringen uitwisselen. De terugblik en presentaties vindt u hier [online](#).

Bijwonen regionale overleggen/activiteiten/voorzitters-overleggen

Bestuursleden en/of directeur hebben in 2018 twaalf regionale overleggen bijgewoond en /of bezoeken gebracht aan adviesraden. Tijdens de bezoeken is geïnventariseerd welke vraagstukken er spelen, welke behoefte er is aan ondersteuning en op welke wijze de Koepel adviesraden kan ondersteunen.

Forum

Eind 2018 zijn er 681 aanmeldingen voor het [forum](#). Een mooi resultaat van de wervingscampagne en een goede basis voor het verder verlevendigen van het forum. Er is in 2018 nog té weinig actie op het forum. Er zijn ca. 150 onderwerpen geplaatst. De uitdaging voor 2019 wordt; meer interactie, uitwisseling van kennis, discussie, vragen stellen en beantwoorden.

We hebben in 2018 diverse acties ingezet om het forum meer actief en levendig te krijgen:

- Met regelmaat een forumupdate naar deelnemers: de meest recente/interessante discussies worden onder de aandacht gebracht;
- Er zijn 2 ambassadeurs geworven (leden van de Koepel) die een actieve rol willen innemen op het forum;
- Een toolkit voor gebruikers, bureau en bestuur (hoe gebruik ik het forum, waarom en wanneer?);
- Een schrijfwijzer (o.a. om teksten uitnodigend te schrijven);
- Een mouse-over video (die de werking en mogelijkheden van het forum in één oogopslag zichtbaar maakt);
- Het forum is opnieuw ingedeeld (op basis van ervaringen en feedback van leden).

Het forum wordt eind 2018 uitgebreid tot een online [ontmoetingsplaats](#). Hier kunnen ook andere vormen van online kennisuitwisseling worden gefaciliteerd. Het forum heeft een prominente plek op dit ontmoetingsplein. Daarnaast is er een overzicht met [sparringpartners](#) van de Koepel.

Op de ontmoetingsplaats stellen zij zich voor met een foto en korte bio en maken ze duidelijk op welke thema's zij mogen worden geraadpleegd. Op de ontmoetingsplaats is daarnaast ruimte voor blogs van leden en ambtelijk secretarissen.

Overige Community: sparringpartners en regionaal contactpersonen

In het najaar 2018 hebben we sparringpartners geworven onder onze leden: adviesraadsleden die hun kennis en ervaring m.b.t. een specifiek thema of specifieke doelgroep willen delen met andere adviesraadsleden.

Daarnaast zijn er regionaal contactpersonen geworven die een zichtbare plaats op de online ontmoetingsplaats krijgen. De Koepel wil leden online en offline met elkaar in contact brengen. Dat doen we online met ons forum en offline met trainingen en bijeenkomsten. Voor het bij elkaar brengen van leden in een bepaalde regio/provincie hebben we mensen nodig die de betreffende regio goed kennen, die een netwerk hebben in de regio en die, in grote lijnen, weten wat er speelt. Regionaal contactpersonen versterken het bureau en bestuur van de Koepel zodoende met hun netwerk en kennis.

Evaluatie forum en 'Dynamiek community'

Ondanks de veelheid aan impulsen die het bureau in 2017 en 2018 heeft gegeven aan het forum en aan het positioneren van de portal tijdens allerlei bijeenkomsten waar leden aanwezig zijn, is er in de ogen van bestuur en bureau nog te weinig interactie op het forum. We hebben veel energie gestoken in het stimuleren van onze leden hun vragen en voorbeelden te delen via het forum. We hebben deze activiteiten vanuit de basissubsidie kunnen bekostigen.

Voor het forum was voor 2018 ook een intensiveringssubsidie aangevraagd. Deze subsidie is in het geheel niet benut, omdat er voldoende middelen waren binnen de post 'Activeren community'. We hebben bij VWS aangegeven dat die investeringssubsidie niet benut zou worden en de mogelijkheid besproken om een aanpassing of verlenging aan te vragen. In het verloop van het najaar hebben bureau en bestuur geconcludeerd dat gezien de respons vanuit de adviesraadsleden investeren in verdere uitbreiding niet verantwoord is.

Om die reden heeft het bestuur op 10 oktober 2018 besloten geen aangepast voorstel bij VWS in te dienen.

Optimalisatie bestaande middelen

Begin 2018 hebben we een aantal acties ingezet om meer inzicht te krijgen in het mediagebruik van onze leden en hun wensen en verwachtingen. We hebben hiervoor monitoringstools ingezet en 6 diepte-interviews met leden gehouden.

De resultaten hiervan gebruiken we om onze bestaande kanalen (continu) te optimaliseren.

Dit heeft als resultaat:

- Continue optimalisatie van nieuwsbrief en nieuwsflitsen;
- Optimalisatie van de website: op de homepage meer ruimte voor (eigen) events, plek voor profilering van beleidsadviseurs als vraagbaak, ruimte voor polls, nieuwe pagina's voor trainingen en bijeenkomsten;
- Updates van de ladekast: nieuwe filters toegevoegd die de gebruiksvriendelijkheid vergroten. Per lade teksten toegevoegd die meer inzicht bieden in de content binnen deze lade.

Nieuwsflitsen

In 2018 sturen wij 53 nieuwsflitsen over kennisproducten, aankondigingen en uitnodigingen , polls etc. Het voordeel van een nieuwsflits is dat de informatie doorgaans kort en compact is en zich beperkt tot één specifiek thema.

Discussie LinkedIn

Het platform LinkedIn wordt vooral gebruikt voor het delen van informatie met leden over actuele onderwerpen. Dit kunnen onderwerpen zijn die worden gepubliceerd in bijvoorbeeld nieuwsbrieven van Binnenlands Bestuur, Sociaal Bestek, Iederin, Stimulansz etc. Belangrijke items en informatie van landelijke organisaties en kennisinstituten, die van belang zijn voor adviesraden, worden zoveel mogelijk gepubliceerd op de LinkedIn groep van de Koepel. Uitgangspunt is dat adviesraden door kennis te nemen van deze LinkedIn items worden gestimuleerd en geïnspireerd om hiermee ook in hun eigen gemeente aan de slag te gaan, vragen te stellen en eventueel ongevraagd advies uit te brengen.

Twitter

Bijna dagelijks plaatsen we tweets vanuit het Twitteraccount van de Koepel (@KoepelASD). We delen zodoende onze eigen trainingen, bijeenkomsten, blogs en nieuwsberichten. Daarnaast (re)tweeten we nieuws uit de branche dat volgens ons relevant is voor adviesraden sociaal domein. Inmiddels hebben we bijna 2800 tweets geplaatst en hebben we 728 volgers.

Kennisproducten

Wij hebben in 2018 een aantal actuele thema's uitgewerkt. Doel van deze informatie is om inhoudelijke kennis en verdieping aan te bieden aan de leden. Daarnaast geven we aanbevelingen mee over hetgeen adviesraden kunnen ondernemen, welke vragen te stellen aan de gemeenten en waarover, eventueel ongevraagd, te adviseren. In 2018 hebben wij dit vooral in de vorm van AdviesWijzers gedaan. Daarnaast zijn updates gemaakt van verschillende bestaande documenten: o.a.

- [Handreiking](#) Interactief Adviseren met en door jeugd voor Adviesraden Sociaal Domein
- Regionalisering: [Leidraad](#) voor Adviesraden Sociaal Domein: Hoe bepaalt u uw strategie in de regio?
- [Werkdocument](#) toetsingskaders vanuit cliëntperspectief
- Informatie m.b.t. de gemeenteraadsverkiezingen maart 2018 met daarbij de "[Bouwstenen voor een inclusief coalitieakkoord](#)" van partnerorganisatie Iederin. Deze informatie hebben wij breed verspreid onder onze leden.

Nieuw van de Koepel in 2018: de ADVIES

WIJZER

Adviesraden hebben behoefte aan compacte en praktische thema-informatie. Waar gaat het over?...wat kan ik er als adviesraad mee?...en waar kan ik verdiepende informatie vinden? Om op die behoefte in te spelen hebben wij 14 [AdviesWijzers](#) ontwikkeld, waarin we adviesraden op maximaal 1 A4 informatie geven over actuele thema's. In het derde kwartaal is bijv. een AdviesWijzer over laaggeletterdheid uitgebracht. Wij hebben hierbij aangesloten op de week van de alfabetisering.

Kennisinstituut Vilans heeft 3 thema's uitgewerkt: de Wijkverpleegkundige, Samen Dementievriendelijk en de Lokale inclusie agenda. Ook is er afstemming met IederIn voor een gezamenlijke AdviesWijzer.

2. Programmaliijn: Versterken participatie en burgerschap

De leden waarderen de informatievoorziening vanuit de Koepel. Het bureau streeft er naar om de informatievoorziening voor de leden zoveel mogelijk te 'filteren' op relevantie voor adviesraden. Hierdoor wordt de hoeveelheid informatie waar adviesraden mee te maken hebben, enigszins gestroomlijnd. Desondanks geven leden aan dat zij zich "overspoeld" voelen door informatie. Dit signaal nemen wij serieus en houden daarmee rekening in onze planning.

Activiteit	Doel	2018 resultaat
Helpdesk per mail en telefonisch	<ul style="list-style-type: none"> Algemene vragen sociaal domein breed Juridische vragen i.s.m. Stimulansz sociaal domein breed 	<ul style="list-style-type: none"> Er werden ca. 70 vragen beantwoord over verschillende onderwerpen. Bijv. zorgval-verordeningen-VN verdrag-ervaringsdeskundigheid – positie adviesraad etc. Ca. 15 vragen over o.a. rechtsvorm-vergoedingen-opheffen CR-fusie gemeenten etc.
Weblogs	<ul style="list-style-type: none"> Ca. 18 in 2018 	<ul style="list-style-type: none"> 47 weblogs door diverse personen
Polls	<ul style="list-style-type: none"> Ca. 10 in 2018 	<ul style="list-style-type: none"> 7 polls
Positie en profilering Koepel ASD	<ul style="list-style-type: none"> Positie en profilering Koepel: gemeenten-netwerken directies sociaal domein etc. en standpunten leden bekend maken naar organisaties: zichtbaar maken 	<ul style="list-style-type: none"> Interviews met Bert Holman en Petra v.d. Horst en gesprekken met externe partners. (zie toelichting hieronder)
Delen kennis en signalen	<ul style="list-style-type: none"> Kennis en signalen delen met landelijke partijen 	<ul style="list-style-type: none"> Informatie, knelpunten en signalen worden in contacten met de landelijke belangenorganisaties gedeeld.

Servicecentrum en vraagbaak; helpdesk algemeen en juridisch

In 2018 wordt de Koepel door ca. 80 leden benaderd met inhoudelijke, organisatorische en juridische vragen. Er worden diverse vragen gesteld over:

- Inhoudelijke thema's: o.a. over armoedebelid, ervaringsdeskundigheid, verkiezingen 2018, kwaliteit sociaal domein, VN Verdrag, inclusieve samenleving, toeslag HH, mantelzorgwoningen etc.
- Over de rol, positie en het functioneren van de adviesraden, over regionalisering, competenties adviesraadsleden, evaluatiegesprekken,

voorbeelden vacatures, statuten, verordeningen participatie en zeggenschap en huishoudelijke reglementen.

- Juridische vragen: verordeningen, rechtspersoon adviesraad, adviseren aan College of gemeenteraad, regionalisering, voorbeelden van statuten rechtspersonen.

Leden van de Koepel kunnen kosteloos terecht bij de Koepel met juridische vragen over Wmo- Jeugdwet en Participatiewet. Als abonnee en samenwerkingspartner kan de beleidsmedewerker van de Koepel met vragen van leden terecht bij ondersteuningsorganisatie Stimulanz voor het brede sociaal domein. De Koepel stelt de nieuwsbrieven van Stimulanz beschikbaar voor de leden.

[Afspraken](#) Stimulanz Juridische dienstverlening 2018.

Blogs

In 2018 werden ca. 45 [blogs](#) geschreven over de meest uiteenlopende onderwerpen door eigen medewerkers en externe partners.

Polls

In 7 [polls](#) hebben wij adviesraden bevestigd over hun wensen m.b.t. coalitieakkoord 2018-2022, hun wensen en verwachtingen m.b.t. thema's in 2019, vergoedingen leden adviesraden, actuele thema's, trainingen, eigen website etc.

Positie en profilering Koepel ASD

- [Interview](#) met Bert Holman en Petra v.d. Horst in magazine Sociale Vraagstukken april 2018.
- [Interview](#) met Bert Holman in de nieuwsbrief van de Koepel over de meerwaarde van de Koepel, uitdagingen voor adviesraden, persoonlijk contact met leden en uitbreiding van het bestuur.

Er werden gesprekken gevoerd met:

- Iederin: hoe kan er worden samengewerkt op het terrein van signalering.
- VNG en Movisie over de ondersteuning van adviesraden en hoe hierin samen kan worden opgetrokken.
- Iederin en VNG over het Koploperproject.
- LCR o.m. over de integratie van de cliëntenraden in de brede adviesraden.
- Stimulanz over ontwikkelingen op het terrein van de verschillende wetten.
- Movisie; vanuit Koepel delen van ontwikkelingen en tendensen.
- Verweij Jonker Instituut: vanuit Koepel delen van signalen en bewegingen.
- PGO-support: uitwisseling en informele samenwerking.
- Iederin: passend onderwijs.
- VNG over actuele ontwikkelingen.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken over burgerparticipatie.
- WMO-magazine over actuele ontwikkelingen.
- Zorgbelang Nederland over nieuwe democratie/ burgerparticipatie nieuwe stijl.
- LSA (landelijk samenwerkingsverband Actieve bewoners) over gezamenlijke thema invulling vernieuwde democratie.
- Vilans, Stichting lezen en schrijven, Alzheimer Nederland over het onder de aandacht brengen van specifieke thema's.

Kennis en signalen delen met landelijke partijen

Gesprek met Zorgbelang Friesland-; elkaar kennen en vinden in de regio. Gesprekken met ZB Nederland en overige landelijke organisaties zoals Vilans, Iederin, Mind, LCR etc. Voor een deel ook met de organisaties die genoemd worden onder positie en profilering.

Wensen en behoeftes leden m.b.t. trainingen en bijeenkomsten in 2019

Door middel van een poll hebben we eind 2018 geïnventariseerd wat de wensen en behoeftes zijn t.a.v. de trainingen en bijeenkomsten van de Koepel in 2019. We hebben leden gevraagd welke thema's ze graag terugzien in trainingen en bijeenkomsten. De resultaten van deze poll zijn verwerkt in deze [infographic](#). Wij hanteren deze input als basis voor ons trainingsaanbod in 2019.

Project Ervaringsdeskundigheid

In 2017 voerden wij voor VWS het project "borging ervaringsdeskundigheid in Adviesraden" uit. Het eindrapport en de video's "borging ervaringsdeskundigheid in Adviesraden" werden in januari 2018 gepubliceerd d.m.v. een nieuwsflits. In het tweede kwartaal van 2018 is op basis van dit rapport en een interview met een ervaringsdeskundige & expert een AdviesWijzer ontwikkeld. Er is daarbij opnieuw naar het eindrapport verwezen.

3. Programmaliijn: Regievoeren op vernieuwing

De roep om vernieuwing van de lokale democratie wordt groter. Inwoners willen meer invloed op hun directe leefomgeving kunnen uitoefenen. Het aantal burgerinitiatieven neemt toe. Interessante vraag is: wat is de verhouding tussen de representatieve democratie van de gekozen gemeenteraad en de "doe-democratie" van initiatieven van inwoners? Welke rol spelen adviesraden in dit proces? Wat betekent de trend van lokaal naar regionaal beleid voor de lokale adviesraden?

Activiteit	Doel	2018 resultaat
Ladekast 4.0	<ul style="list-style-type: none"> Ladekast 4.0 	<ul style="list-style-type: none"> De ladekast is geactualiseerd en geoptimaliseerd
Raadplegen en zeggenschap	<ul style="list-style-type: none"> Innovatie aanpak dialoogvoering en beïnvloeding/ontwikkeling vernieuwing lokale democratie 	<ul style="list-style-type: none"> Bijeenkomst 6 april met TSV "Adviesraden Luis- aanjager of vormgever" 3 Inspiratiebijeenkomsten i.s.m. Movisie "rol en positie Adviesraden in tijden van transformatie"; ca. 75 deelnemers (zie ook onder 8) Interviews met wethouders en voorzitters Adviesraden t.b.v. publicatie "partners in participatie" Movisie-Koepel-VNG Acties rondom gemeenteraadsverkiezingen
Belangen-behartiging	<ul style="list-style-type: none"> Delen informatie en agenderen / lobby landelijk niveau/ verwerven financiën 2019 en verder 	<ul style="list-style-type: none"> Gesprekken met LCR hoe samen op te trekken. Verspreiden informatie Iederin m.b.t. een inclusief coalitieakkoord. Gesprekken met VNG over verkennen financieringsbronnen vanuit VNG. Gesprek ministerie van BiZa over de mogelijkheden van financiering.

Ladekast 4.0

Met het oog op integraliteit in het sociaal domein en het verstrekken van informatie over onderwerpen die het brede sociale domein betreffen, wordt de [ladekast](#) regelmatig aangevuld met nieuwe en actuele documenten. In verband met de actualiteit van de documenten wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van links naar de oorspronkelijke bron. In 2018 is de ladekast opnieuw geoptimaliseerd; check van documenten en links en er zijn nieuwe filters en informatieve teksten per lade toegevoegd. De ladekast biedt de mogelijkheid van een zoekfunctie en een trefwoordenregister. Er vindt maandelijks een update plaats.

Raadplegen en zeggenschap

Adviesraden uit meer dan negentig gemeenten ontmoetten elkaar op 6 april jl. in Maarssen tijdens de conferentie "Adviesraden sociaal domein: luis, aanjager of vormgever?". De conferentie werd georganiseerd door Tijdschrift Sociale Vraagstukken/Movisie, i.s.m. Koepel ASD en EropAf. Met ca. 250 deelnemers en inspirerende sprekers was het een zeer geslaagde bijeenkomst. Er werd gesproken over levende netwerken, ervaringsdeskundigheid, diversiteit, dialoog en participatie. De bijdrage van de Koepel bestond o.a. uit:

- Lezing door Bert Holman; het perspectief van de adviesraden;
- Workshop door Petra v.d. Horst: Levende netwerken, de basis van iedere adviesraad.

Het [verslag](#) en de [video-impressie](#) van de bijeenkomst

Inspiratiebijeenkomsten i.s.m. Movisie: "Rol en positie van Adviesraden in tijden van transformatie" (in combinatie met programma onderdeel 8)

De transformatie in het sociaal domein raakt ook de rol en positie van adviesraden. De verhouding tussen overheid en burger verandert: er is sprake van meer onderlinge samenwerking, gedeeld eigenaarschap, meedenken, meedoen én meebeslissen. Tenslotte er is meer aandacht voor de leefwereld en ervaringskennis van mensen in de samenleving. Zijn adviesraden er klaar voor? Hebben adviesraden duidelijk in beeld wat hun rol en positie is in de (nabije) toekomst? In 2018 organiseerden we i.s.m. Movisie 3 inspiratiebijeenkomsten in: Utrecht, Noordwolde en Eindhoven. We konden rekenen op ca. 75 enthousiaste en actieve deelnemers. De resultaten van deze bijeenkomsten zullen worden verwerkt in een gezamenlijke publicatie van Movisie, Koepel ASD en VNG. (zie onder). Voor deze publicatie hebben wij ook nog een aantal wethouders en voorzitters van adviesraden geïnterviewd.

Publicatie "Partners in participatie": cliënt- en inwonerparticipatie en de rol van adviesraden (Movisie, Koepel ASD, VNG)

Adviesraden van inwoners en cliënten spelen een belangrijke rol in het vormgeven van het sociaal domein. Voorheen was die rol vooral formeel en controlerend, vandaag de dag steeds vaker proactief en agenderend. Dit vraagt een andere houding en competenties van adviesraadsleden en gemeenten, maar ook een passende facilitering door gemeenten. De Koepel maakte samen met Movisie en VNG een handreiking: een hulpmiddel voor gemeenten, adviesraden en betrokken inwoners om samen het gesprek hierover aan te gaan. Wat houden die nieuwe rollen in? Wat is de meerwaarde van cliënt- en inwonerparticipatie? Wat is er nodig om deze meerwaarde optimaal te realiseren? En ook: welke andere manieren zijn er om inwoners te betrekken bij beleid en uitvoering? Met handige tips, voorbeelden uit de praktijk en dialoogvragen om het gesprek op gang te brengen. De publicatie zal begin 2019 verschijnen.

Eindresultaat project Geweld in afhankelijkheidsrelaties

In opdracht van VWS hebben wij in 2017 het project geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) uitgevoerd. Het GIA project hebben wij begin 2018 afgerond. Een striptekenaar heeft een teaser ontwikkeld. Dit is een beeldende introductie van het thema GIA om het voeren van de dialoog en het stellen van vragen over het onderwerp te stimuleren.

Wij hebben de Top 5 met aandachtspunten, een achterliggende handreiking en de teaser t.b.v. adviesraden én gemeenten breed verspreid. In een extra nieuwsflits in mei 2018 brachten wij de informatie onder de aandacht van adviesraden, landelijke organisaties, VWS, VNG en wethouders en beleidsambtenaren van alle gemeenten. Hopelijk kunnen wij hiermee bijdragen aan een bewustwording van de problemen die rond de thematiek van geweldsslachtoffers een rol spelen.

Kletsplot

Samen met een creatief bureau ontwikkelden wij een "kletsplot": een hulpmiddel om een goed gesprek op gang te brengen binnen een raad, tussen de raad en de gemeente en tussen raden onderling. Hoe maak je op een verrassende wijze kennis met anderen of voer je de dialoog met elkaar? Een glazen kletsplotje gevuld met 25 vragenkaartjes die leden van adviesraden uitnodigt om met elkaar in gesprek te gaan over thema's in het sociaal domein en rol en positie van de adviesraad etc. Er kunnen t.z.t. nieuwe series vragenkaartjes worden toegevoegd. Op de ALV op 25 mei zijn deze "gespreksaanjagers" op de tafels geplaatst.

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

Een belangrijk thema in 2018 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. Vanaf medio mei 2017 ondersteunden wij adviesraden met relevante informatie. Ook hielden wij een peiling onder de leden met de vraag welke thema's zij belangrijk vonden voor de periode 2018-2022. Partnerorganisatie Iederin ontwikkelde en praktische set voor de coalitieonderhandelingen: "Bouwstenen voor een inclusief coalitieakkoord" Deze informatie hebben wij breed verspreid onder onze leden.

Belangenbehartiging

De Koepel spreekt met diverse betrokken partijen over vernieuwing van participatie en zeggenschap op lokaal niveau.

Twee belangrijke aandachtspunten voor raden blijven dit jaar:

- 1. Signaleren en bereiken van de achterban.**
- 2. Regionale ontwikkelingen en betrokkenheid**

Deze twee aandachtspunten laten zien dat dat werken vanuit de samenleving en het burgerperspectief van groot belang is om de onafhankelijkheid van een adviesraad vorm te geven. Het beleidsperspectief heeft de gemeente zelf al in huis, de raad voegt het inwoner-/cliëntperspectief als nieuw perspectief toe. Dit vormen interessante uitdagingen voor de toekomst van de adviesraden en voor de gemeenten zelf.

4. Interne organisatie

De leden

De Koepel is een vereniging van, voor en door leden. Het ledenbestand laat een wisselend beeld zien door:

- Gemeentelijke herindelingen
- Enkele opzeggingen
- Opheffen van Wmo-raden
- Omvormen van Wmo-raden tot brede participatieraden

In 2018 hebben zich 24 nieuwe leden aangemeld en hebben 21 leden het lidmaatschap opgezegd. Redenen van opzegging waren veelal de hoogte van de contributie in relatie tot de toegevoegde waarde die de adviesraad ervaart van de Koepel. Soms als gevolg van herindeling van gemeenten en daarmee het opheffen van adviesraden.

Het hoogste orgaan van de Vereniging Koepel Adviesraden Sociaal Domein is de Algemene Leden Vergadering (ALV), die bestaat uit de leden van de Vereniging. Per december 2018 heeft de Koepel 249 leden. Eind 2018 telt Nederland 389 gemeenten.

Activiteit	Doel	2018 resultaat
Financiële administratie en verantwoording VWS	<ul style="list-style-type: none"> • Goede financiële registratie en verantwoording naar VWS • accountantscontrole • Boekhouding op orde m.b.v. Exact online 	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen jaarrekening 2017 • Inhoudelijk jaarverslag 2017 • Verantwoording VWS subsidie 2016-2017 Alfa Accountants • Periodieke financiële rapportage 2018 aan Bestuur Koepel en overzicht voortgang projecten • Voortgangsgesprek VWS subsidie 2018 • Kwartaalrapportages 2018 VWS
Aanvragen subsidies 2019 e.v.	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • Begroting 2019 – Jaarplan 2019 goedgekeurd door Bestuur. • Gesprekken met VWS subsidie 2019 e.v. jaren
Leden en leden administratie	<ul style="list-style-type: none"> • Ledenadministratie actueel en op orde, m.b.v. Exact-online • Databestanden gerichte communicatie en mailingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Doorlopend actie. Factureren en incasseren lidmaatschap 2018 • Factureren deelname aan trainingen en bijeenkomsten • Mailingen naar gemeenten en beleidsmedewerkers

	<ul style="list-style-type: none"> • Werving nieuwe leden 	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuw PR materiaal: flyers trainingen-pennen-notitieblocc-flyer lidmaatschap
Secretariaat en Interne administratie	<ul style="list-style-type: none"> • Interne overleggen • Secretariaatswerkzaamheden 	<ul style="list-style-type: none"> • Interne overleggen per telefoon of skype: naar behoefte. • Doorlopende acties.
Bestuur en Bureau	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuursvergaderingen en doorontwikkelings-bijeenkomsten • Werkoverleggen en fysieke bijeenkomsten bureau • Gezamenlijk overleg Bestuur en Bureau 	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn 7 bestuursvergaderingen en 1 sessie over door-ontwikkeling van de organisatie • 17 skype overleggen/ 5 x fysiek overleg • 1 x overleg. Daarnaast ontmoeting op ALV's

Financiële administratie en accountant

De Koepel houdt in eigen beheer de financiële administratie bij in Exact online.

Ledenadministratie

Het secretariaat van de Koepel houdt de ledenadministratie up to date m.b.v. Exact online. Het secretariaat factureert de ledenbijdragen en deelnamekosten trainingen en maatwerkdiensten.

Bestuur

Het bestuur van de Koepel Adviesraden Sociaal Domein bestaat in 2018 uit:

Voorzitter:

[Bert Holman](#)

Benoemd najaar 2015, aftredend najaar 2021 na stilzwijgende herbenoeming najaar 2018

Penningmeester:

[Hans van Ardennen](#)

Benoemd voorjaar 2017, aftredend najaar 2018
[Wim van der Meer](#) benoemd najaar 2018, aftredend najaar 2021

Secretaris:

[Martijn da Costa](#)

Herbenoemd najaar 2016, aftredend najaar 2019

Algemeen bestuurslid:

[Marijan Keijzer](#)

Benoemd voorjaar 2017, aftredend najaar 2018

[Ronnie Dekkers](#)

Benoemd voorjaar 2017, aftredend voorjaar 2021 na herbenoeming in 2018

(vervolg bestuur)

[Domien Bolmers](#)

Benoemd voorjaar 2017, aftredend voorjaar 2021 na herbenoeming in 2018

[Jan Overweg](#)

Benoemd najaar 2018, aftredend najaar 2021

[Anne Gelderloos](#)

Benoemd najaar 2018, aftredend najaar 2021

Uitbreiding bestuur

Met toestemming van de leden (ALV mei 2018) vond uitbreiding van het bestuur plaats. Tijdens de ALV op 9 november werden de volgende 3 bestuursleden, na goedkeuring van de leden, officieel benoemd: Jan Overweg (voorheen wethouder sociaal Domein in Leusden), Anne Gelderloos (secretaris Wmo-raad Bloemendaal) en Wim van der Meer (secretaris/vicevoorzitter Wmo-raad Apeldoorn). Marijan Keijzer nam tijdens de ALV op 9 november jl. afscheid als bestuurslid van de Koepel. Hans van Ardennen neemt per 1 januari 2019 afscheid als bestuurslid. Zijn functie van penningmeester wordt overgenomen door Wim van der Meer.

Bureau

Het bestuur delegeert taken naar haar landelijk bureau. Het bureau bestaat uit een klein team van ca. 1,7 fte. Een belangrijke taak van het bureau is om de Vereniging zodanig te ondersteunen en uit te bouwen dat een sterke en zelfstandige Vereniging ontstaat met een gedegen structuur, netwerk en infrastructuur. Het landelijk bureau is een bureau 'nieuwe stijl' en heeft geen eigen kantooruimte met apparatuur.

Het Bureau bestaat in 2018 uit de volgende medewerkers:

Directeur:	Petra van de Horst
Beleidsmedewerker:	Betty Stam
	Melanie Berends m.i.v. 15 februari 2018
Communicatieadviseur:	Joop Schaffels tot 1 februari 2018
	Sanne Hekman m.i.v. 1 februari 2018
Secretariaat:	Ron Knipscheer

Alle medewerkers werken als zelfstandige zonder personeel (ZZP). Dit is een bewuste keuze. Gezien de financieringsstromen kan er geen werkgever-werknemersrelatie worden aangegaan. Ook vanuit inhoudelijk perspectief wordt er gekozen voor zelfstandigen omdat er waarde wordt gehecht aan het feit dat medewerkers bij verschillende organisaties actief zijn waardoor zij binnen de Koepel hun ervaring breed in het sociaal domein kunnen inbrengen.

De communicatie tussen teamleden verloopt via mail- telefoon en skype. In 2018 kwamen de teamleden 5 keer in een fysiek teamoverleg bij elkaar. Ook kwamen bestuur en bureau 1 keer in een gezamenlijk overleg bijeen.

I.v.m. de contributieverhoging van leden kon de formatie voor een beleidsmedewerker worden uitgebreid met 8 uur per week. Per 15 februari 2018 is Melanie Berends verbonden aan de Koepel.

In januari 2018 hebben wij afscheid genomen van onze communicatieadviseur Joop Schaffels die vanaf het begin van de oprichting van de Koepel de PR en communicatie heeft verzorgd. Werkzaamheden op het gebied van PR en communicatie worden per 1 februari 2018 uitgevoerd door communicatieadviseur Sanne Hekman.

Het landelijk bureau Koepel Adviesraden Sociaal Domein is telefonisch bereikbaar van maandag t/m donderdag tussen 9.00 en 17.00 uur. Telefoon (06) 23 41 40 48
secretariaat@koepeladviesradensociaaldomein.nl
www.koepeladviesradensociaaldomein.nl

Bestuursvergaderingen

Het bestuur is verantwoordelijk voor alle bestuurlijke zaken van de Koepel. Daarnaast bewaakt het bestuur de financiën en de voortgang van activiteiten en is het gezicht van de Koepel naar buiten. Het bestuur kwam 7 keer in een vergadering bijeen en 1 keer in een sessie met als thema de doorontwikkeling van de Koepel.

Vervallen subsidie vanaf 2020

In november 2018 liet het ministerie van VWS weten de activiteiten van de Koepel vanaf 2020 niet langer te financieren. Dit betekent dat de Koepel in 2019 voor de laatste keer een subsidie van VWS ontvangt. Het ministerie van VWS geeft aan dat het organiseren van betrokkenheid en invloed van burgers en cliënten een rol is die bij de gemeenten ligt en dat zij verantwoordelijk zijn voor de financiering van ondersteuning voor hun adviesraad. I.v.m. het wegvallen van deze belangrijkste inkomstenbron zal het bestuur zich buigen over mogelijkheden en scenario's voor 2020.

Een voorstel voor een beperkt dienstenpakket zal begin 2019 worden gecommuniceerd met leden. Uiteindelijk moeten de leden tijdens de ALV in mei 2019 aangeven of zij dit nieuwe aanbod ondersteunen.

5. Overige en ontwikkelagenda sociaal domein

Activiteit	Resultaat	2017
Signaalgroep leden	Uitwisselen en delen van informatie en kennis.	<ul style="list-style-type: none"> Wegens geringe belangstelling geen actie in de signaalgroep.
Samenwerking partners	Advisering programma's landelijke koepelorganisaties	<ul style="list-style-type: none"> Contacten met landelijke partners zie toelichting onder
Ontwikkeling nieuw landelijk programma sociaal domein in 2019	Overleg met diverse betrokken over relevante thema's en onderwerpen	<ul style="list-style-type: none"> De Koepel is betrokken en denkt mee met externe partners over de invulling van de transformatie sociaal domein

Signaalgroep Leden

Wegens geringe actieve belangstelling vanuit de leden is er in 2018 geen actie ondernomen. In plaats hiervan werden ad random adviesraden gebeld door medewerkers van de Koepel. Tevens worden leden actief geraadpleegd d.m.v. polls. Daarnaast bezoeken bestuursleden en directeur de regio en halen daar signalen en behoeftes op.

Externe contacten (voor een deel heeft dit overlap met programmaliijn 2)

Vanwege de beperkte omvang van het bureau onderhouden met de name de voorzitter en directeur de connecties met de landelijke stakeholders/partners. De ALV in oktober 2017 is akkoord gegaan met het gegeven dat de Koepel zich meer en meer dient te ontwikkelen in de richting van een netwerkorganisaties. Daar hoort het actief leggen van verbindingen bij (zie ook onder positie en profilering Koepel).

Door de beleidsmedewerkers werden in 2018 contacten onderhouden met o.a.: Design for Humanity – Movisie - Vilans - Iederin – Stimulansz – LCR - Vereniging ABC (laaggeletterdheid) - T+HUIS Social Design – Alzheimer Nederland – Stichting Mobility – LSA etc.

Alle contacten hadden als doel om de rol en meerwaarde van de lokale en regionale adviesraden onder de aandacht te brengen en om informatie te verzamelen bij de partners over relevante ontwikkelingen en vraagstukken. De informatie opgedaan tijdens de gesprekken en overleggen worden via allerlei kanalen gedeeld met de leden zodat zij hun taak (nog) beter kunnen uitvoeren.

Samenwerking partners

De Koepel werkte samen met veel externe partners. Dit past bij het netwerk-karakter van onze organisatie. Er wordt kennis en ervaring uitgewisseld en informatie gedeeld.

Samenwerking met ZB Nederland inzake project vernieuwing burgerparticipatie

Er zijn gesprekken gevoerd met Zorgbelang Nederland. Het betreft het deelnemen van de Koepel ASD in een 1 jaar lopend project van ZB "Burgerparticipatie nieuwe stijl". Het programma is gestart in 2018 en beleidsmedewerkers van de Koepel leveren hun inhoudelijke bijdrage en delen hun netwerken ten dienste van het programma. De activiteiten van de beleidsmedewerkers zullen zich voornamelijk in 2019 afspelen.

Project Vilans "Burgers beter in beeld": een kennisdossier over de vertaling van kwaliteitsstandaarden en criteria uit de wereld van de zorg naar het sociaal domein. Een beleidsmedewerker van de Koepel was betrokken als kritische meelezer bij dit project (met focus op aandacht voor integraliteit m.b.t. kwaliteit van leven, leefbaarheid, zelfredzaamheid & participatie". Zorg is daarvan een onderdeel).

Ontwikkeling transformatie sociaal domein

De Koepel is in 2018 betrokken en denkt, samen met partners, mee over de verdere voortgang van de transformatie in het sociaal domein en welke bijdragen daaraan kunnen worden geleverd.

6. Ambassadeurs in de regio

Gemeenten moeten zich voldoende bewust zijn van hun verantwoordelijkheid m.b.t. collectieve inwonerparticipatie binnen het sociaal domein. Voor de zichtbaarheid van lokaal opererende adviesraden worden, voor deze taak geschikte leden van adviesraden, als ambassadeurs in de regio geworven. Zij hebben een verbindende, stimulerende en signalerende rol.

Activiteit	Doel	2018 resultaat
	<ul style="list-style-type: none"> Ambassadeurs in de regio Meer doelgroepen betrekken bij de Koepel, uitbreiding reikwijdte binnen gemeenten. 	<ul style="list-style-type: none"> Met 9 geïnteresseerde leden gesprekken gevoerd en overleg georganiseerd Meer leden vanuit gemeentelijke functies naast de Adviesraden.

Voor het bij elkaar brengen van leden in een bepaalde regio/provincie werven we in 2018 ambassadeurs die de betreffende regio goed kennen, die een netwerk hebben in de regio en die, in grote lijnen, weten wat er speelt. Deze regionaal contactpersonen versterken het bureau en bestuur van de Koepel zodoende met hun netwerk en kennis.

Intensiveringsproject:

Opzetten databases en ondersteuning intensieve campagnes (post F)

In 2017 is een plan gemaakt om de (leden van) adviesraden, de diverse actoren binnen de gemeenten en andere relevante maatschappelijke partijen gericht te bereiken. De ledenwerving is in 2018 wel uitgebreid binnen de basissubsidie, maar een verdere intensivering in de vorm van een project is niet gerealiseerd. We hebben VWS in september gevraagd of het mogelijk is het bedrag te mogen besteden in 2019. Echter op dat moment werd de boodschap helder dat VWS de subsidie aan de Koepel wil beëindigen. De aandacht en inzet zijn daarna verschoven naar het nadenken over en plannen maken voor een toekomst zonder subsidie.

Besloten is tijdens de bestuursvergadering van 28 november 2018 om dit project niet alsnog op te pakken.

7. Signaleren-informereren: fysieke ontmoeting leden en voorzitters

Leden geven aan dat zij duidelijk behoefte hebben aan fysiek overleg op landelijk, liefst regionaal, niveau. Zij wisselen hun kennis, ervaringen, knelpunten en signalen uit en delen goede voorbeelden met elkaar en met de Koepel. De knelpunten en signalen worden opgehaald t.b.v. het landelijk agenderen van kwesties die spelen.

Activiteit	Doel	2018 resultaat
Fysieke ontmoeting landelijk/in de regio	<ul style="list-style-type: none"> • Signalen en knelpunten ophalen. Zicht krijgen op trends en ontwikkelingen op lokaal niveau t.b.v. agendering 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 Bijeenkomsten i.s.m. Stimulansz. Thema's op gebied van Participatiewet / eindproduct / • Thema bijeenkomst VN-Verdrag "wat kun je er mee" Regio Noord (Friesland, Groningen, Drenthe) 38 deelnemers - 22 unieke adviesraden.

Informatiebijeenkomsten "introductie op Werk en Inkomen" i.s.m. Stimulansz

Veel adviesraden hebben ook te maken met de Participatiewet. Het is een complexe materie en de thema's hebben veel raakvlakken met de andere thema's in het sociaal domein. In oktober 2018 organiseerden wij 4 informatiebijeenkomsten "Introductie op werk en inkomen voor Adviesraden Sociaal Domein" i.s.m. onze kennispartner Stimulansz. We kijken terug op 4 succesvolle bijeenkomsten in Arnhem – Eindhoven - Amsterdam en Noordwolde. In totaal konden wij ca. 95 actieve en kritische deelnemers verwelkomen. Het waren mooie, interactieve bijeenkomsten waarbij veel informatie werd uitgewisseld. Om deze informatie te kunnen delen, hebben we een document met [aandachtspunten en tips](#) verstuurd aan al onze leden.

Thema bijeenkomst VN-Verdrag "wat kun je er mee" Regio Noord (Friesland, Groningen, Drenthe)

Op woensdagavond 11 april organiseerde de Koepel in samenwerking met het Netwerk Advies- en Cliëntenraden Sociaal Domein Friesland een themabijeenkomst over het VN-Verdrag voor de rechten van personen met een beperking. Leden van adviesraden in de drie noordelijke provincies werden uitgenodigd aanwezig te zijn. Uiteindelijk waren er 38 deelnemers aanwezig, vanuit 22 verschillende adviesraden. De uitkomsten van de bijeenkomst werden nadien gedeeld met alle leden in de drie noordelijke provincies.

8. Rol en positie Adviesraden Sociaal Domein

De transformatie in het sociaal domein raakt ook de rol en positie van adviesraden. De verhouding tussen overheid en burger verandert: er is sprake van meer onderlinge samenwerking, gedeeld eigenaarschap, meedenken, meedoen én meebeslissen en tenslotte er is meer aandacht voor de leefwereld en ervaringskennis van mensen in de samenleving. Zijn adviesraden er klaar voor? Hebben adviesraden duidelijk in beeld wat hun rol en positie is in de (nabije) toekomst?

Activiteit	Doel	2018 resultaat
Rol en positie van adviesraden en deskundigheidsbevordering van startende leden	<ul style="list-style-type: none"> • 4 bijeenkomsten regionaal • Introductietraining voor (nieuwe raadsleden) • Maatwerk trainingen 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 bijeenkomsten i.s.m. Movisie (zie ook programmalijn 3) • 60 deelnemers in 2018 • 11 stuks

Inspiratiebijeenkomsten i.s.m. Movisie: "Rol en positie van Adviesraden in tijden van transformatie" (in combinatie met programmalijn 3-publicatie)

In 2018 organiseerden we i.s.m. Movisie 3 inspiratiebijeenkomsten in: Utrecht, Noordwolde en Eindhoven. We konden rekenen op ca. 75 enthousiaste en actieve deelnemers. De resultaten van deze bijeenkomsten zullen o.a. worden verwerkt in een gezamenlijke publicatie van Movisie, Koepel ASD en VNG. (zie verder onder programma onderdeel 3)

Training voor leden van Adviesraden

In 2018 hebben wij 3 trainingen georganiseerd voor (beginnende) raadsleden. De trainingen vonden plaats in Apeldoorn, Dordrecht en Sittard.

Deze training is geschikt voor nieuwe adviesraadsleden, maar zeker ook voor leden die al langer actief zijn en zich bezinnen op hun rol en meerwaarde of inspiratie op willen doen.

De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- Korte introductie in het sociaal domein en de rol van adviesraden.
- Hoe geef je het inwonersperspectief vorm en inhoud?
- Welke netwerken kan je hierbij opbouwen en inzetten?
- Wat is een gewenste samenstelling van de adviesraad?
- Hoe geef je het adviestraject vorm?
- Hoe werk je samen met de gemeente?

In 2019 bieden we dergelijke trainingen opnieuw aan, maar dan aangepast naar een training 'Een Adviesraad met toegevoegde waarde'.

Training op maat

Indien mogelijk, ondersteunen we adviesraden graag persoonlijk bij de (praktische) uitvoering van hun rol en taak. Daarom hebben we in 2018 Adviesraden de mogelijkheid tot een training op maat geboden. Een training die is toegesneden op de concrete situatie en vraag van een raad, of collectief van raden in één geografisch erkende regio.

10. Zomaar

een aantal bedankjes in 2018

“We hebben als ASD gewerkt met het **toetsingskader** van de Koepel ASD. – Heel verrassend hoeveel punten we tegenkwamen bij de verschillende onderdelen waar we zelf nog niet opgekomen waren. We hebben de thema’s verdeeld in werkgroepjes en het was voor iedereen heel interessant om te doen. Complimenten voor het mooie werk!!”

“De training ‘Een adviesraad met toegevoegde waarde’ gaf me inzicht en overzicht in het werk van adviesraden, maar ook meer inspiratie en ideeën. Trainster Petra is energiek en inspirerend en heeft enorme vakkennis. Ze weet individuele opmerkingen te vertalen naar verdiepende inzichten voor alle deelnemers. Ik zou de training zeker aanraden aan andere, nieuwe adviesraadsleden!”

Huub Jansen, Wmo beraad Gooise Meren

“De training ‘Een adviesraad met toegevoegde waarde’ heeft me echt meer inzicht gegeven in de verschillende soorten problematiek en werkwijzen waar adviesraden mee te maken krijgen. De begeleiding van de trainer was deskundig en helder.”

Anja van Mil, Wmo adviesraad Amsterdam

De training op maat die ons vanuit de Koepel werd aangeboden was zeer leerzaam en heeft ons nieuwe inzichten gegeven met name met betrekking tot het geven van ongevraagde adviezen. Petra van der Horst heeft op een voor ons prettige manier de training gegeven, waarbij haar praktische kennis van het ASD-werk van grote waarde was.

Bij de eerstkomende adviezen gaan we het geleerde meteen in de praktijk brengen.

Kees Kapteijns, Secretaris ASD gemeente Boxmeer

Maart 2019

Alle deelnemers hebben de training op maat als waardevol en prettig ervaren. De leden van de adviesraad hebben praktische handreikingen gekregen om hun rol en positie beter vorm te geven. Ze zijn aangezet tot actie en dat is mooi om te zien.

Ook als beleidsmedewerkers op dit gebied hebben wij de training heel erg zinvol gevonden. Als beleidsmedewerker kunnen wij de adviesraad beter en anders faciliteren waarbij zij hun rol beter kunnen pakken. Petra heeft ons hiervoor goed handvaten en een visiedocument geboden.

Dus voor iedereen een waardevolle en zinvolle training! Complimenten!

Esther van Kruijsdijk, Beleidsadviseur Sociaal Domein gemeente Veldhoven

Maart 2019